

Jeg har i det foregående væsentligst talt om den hjælp, psykiaterne kan få af de andre specialister, men jeg må også nævne den brug, de andre specialister i stærkt stigende grad gør af psykiaterne. Jeg kan nævne, at da jeg i 1943 tiltrådte i Risskov, havde vi gennemsnitligt een ud kaldelse om ugen til en af de andre specialafdelinger. Nu i 1949 er vi nået op på gennemsnitlig een om dagen. Det belaster os naturligvis, men vi er glade for dette arbejde, bl. a. fordi mange fejlbehandlinger og fejlvisiteringer undgås. Tidligere ville de pågældende patienter rutinemæssigt være blevet tvangsindlagt på sindssygehospital, fordi vedkommende afdelinger ikke turde tage ansvaret for at udskrive patienter, der f. eks. havde begået selvmordsforsøg, til deres hjem. De juridiske betingelser for tvangsindlæggelse forelå jo også. I sådanne tilfælde vil en tilkaldt psykiater i mange tilfælde hurtigt kunne konstatere, at faren er drevet over, og at overflytning til mindssygehospital er overflødig; ofte vil en ambulante efterbehandling kunne gøre det, hvilket med den pladsmangel, der hersker på mindssygehospitalet, naturligvis er af allerstørste betydning. Hvad det betyder for patienten selv og de pårørende, at en overflødig tvangsindlæggelse på mindssygehospital undgås, behøver jeg næppe at forklare.

Hele vor polikliniske virksomhed er i voldsom vækst i de senere år, men det er ganske tydeligt, at den trives bedst, hvor de lokale forhold tillader, at den polikliniske undersøgelse kan efterfølges af en ambulante behandling, og det vil altså sige på de steder, hvor en væsentlig del af den polikliniksøgende befolkning bor i nærheden af hospitalet. Den ambulante virksomhed har da også langt større betydning i vor konsultation i Aarhus end i filialerne i nabobyerne.

Netop det, at vi arbejder på det lokale sygehus, betyder så meget for vor kontakt med befolkningen. I Aarhus er vor konsultation f. eks. beliggende i samme bygning som kommunehospitalets børneafdeling. Det volder ingen vanskelighed for de praktiserende læger at få deres patienter til at henvende sig der, og når vi først i konsultationen har fået kontakt med patienterne og er kommet på talefod med dem, volder det som regel ikke vanskeligheder at få dem i gang med en behandling, hvad enten denne nu skal foregå ambulante eller ved en indlæggelse. Helt anderledes vanskeligt stiller forholdene sig, hvis patientens første kontakt med den psykiatriske afdeling er en indlæggelse, som er etableret uden hans eget ønske eller evt. tvangsmæssigt. Gennem konsultationerne får vi mulighed for at behandle patienter, som det ellers aldrig ville være lykkedes at få kontakt med.

Endelig kan jeg ikke undlade at omtale betydningen af et mindssygehospital beliggende for personalepørgsmålet. Man kan naturligvis moralsk fordømme menneskenes forkærlighed for at bo i de større byer fremfor ude på landet, men i praksis er der jo ikke meget vundet ved en sådan fordømmelse, der ikke kan rokke ved et absolut og uundgåeligt faktum. Dette faktum har jo givet sig yderst pinlige udslag, idet de isoleret beliggende mindssygehospitaler gang på gang trods stærk pladsmangel har måttet lukke afdelinger, fordi der simpelthen ikke har kunnet skaffes personale til dem. Det er i lange perioder forekommet i Augustenborg, Middelfart, Vordingborg, Nykøbing Sj.; i Risskov har det aldrig været nødvendigt. Selvom personale manglen på sygehuse jo er et generelt fænomen, kommer man ikke uden om, at det gør sig langt mere gældende ved de isoleret beliggende sygehuse end ved de andre. I Risskov har vi i dag nøjagtig det antal funktionærer, der er normeret, og vi kunne let få flere.

Og så synes jeg, det er værd at huske på, at det ikke bare er af fordømmelige grunde, at personalet nødig vil til det perifert beliggende hospital. Tænker man f. eks. på en privatsygeplejerskes forhold, ja, så vil hun have en meget usikker tilværelse, hvis hun slår sig ned på landet eller i en lille by. Der kan blive brug for hende nu og da, men hun ved aldrig, hvor længe det varer. Anderledes er det, hvis hun bor i en by med flere hospitalsafdelinger; der ved hun, at der så at sige konstant vil være brug for vikarer. For hospitalerne spiller vikarspørgsmålet en særlig stor rolle, når det drejer sig om stillingskategorier, hvor der kun er få ansatte, f. eks. laboratorie-assistenten og sekretæren. Bliver på det perifert beliggende hospital en af disse kategorier syge, er det så at sige umuligt at få en vikar, hvorimod hospitaler ved en større by som regel klarer sig godt på dette punkt.

På alle punkter er det isolerede hospital revet ud af sammenhængen med den øvrige medicin. Netop for psykiatrien er det af afgørende betydning, at denne sammenhæng er så intens som mulig.